

Udsatte unge er uden job og uddannelse i mange år

Skrevet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Troels Lund Jensen
Chefanalytiker

De mest udsatte unge ryger hurtigt ud af uddannelsessystemet efter grundskolen. En stærk folkeskole, en styrket ungeindsats i kommunerne og øget brug af den forberedende grunduddannelse, FGU'en, kan nedbringe antallet af unge uden job og uddannelse.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

I regeringsgrundlaget står der, at "det er særskilt vigtigt for regeringen, at ingen unge efterlades uden fremtidsperspektiv". Faktum er dog, at en stor gruppe unge mennesker i dag efterlades på perronen uden de store fremtidsudsigter.

” *Kombinerer man et løft af folkeskolen med en bedre ungeindsats i kommunerne og en styrket FGU, er der gode chancer for, at der fremover vil være færre unge uden fremtidsudsigter*

Analysechef Emilie Agner Damm og chefanalytiker Troels Lund Jensen

I analysen har vi kortlagt ungdommen for 25-årige, der ikke har afsluttet anden uddannelse end grundskolen. Analysens resultater er lige så tydelige, som de er nedslående:

Ufaglærte 25-årige har i gennemsnit stået uden for uddannelses- og arbejdsfællesskabet i 3,5 år, siden de forlod grundskolen, og de unge, som har været uden job og uddannelse i længst tid, har stort set været uden for job og uddannelse, siden de fyldte 20 år.

De unge tabes altså tidligt af "systemet", selvom det faktisk er muligt på et meget tidligt tidspunkt at spotte, hvem der har øget risiko for at ende uden job og uddannelse. Faktisk viser Reformkommissionen, at der er en sammenhæng mellem et to-årigt barns ordforråd og barnets karakterer ved afgangsprøven i 9. klasse, ligesom der er en sammenhæng mellem afgangskarakterer i 9. klasse og det at stå uden for fællesskabet i ungdommen.

Selvom gruppen af 25-årige uden uddannelse er en meget sammensat gruppe, gælder det overordnet set, at de har flere udfordringer end andre 25-årige. De har for eksempel højere kriminalitetsrate, flere (især psykiske) diagnoser og flere anbringelser i bagagen sammenlignet med deres jævnaldrende. Samtidig er der flere, der har fået børn tidligt, ligesom de sjældnere har bestået folkeskolens afgangsprøve.

” *Det at bestå grundskolen har særlig vigtig betydning for, hvordan man senere klarer sig i uddannelsessystemet*

Analysechef Emilie Agner Damm og chefanalytiker Troels Lund Jensen

Disse udfordringer har alle betydning for sandsynligheden for at få en ungdomsuddannelse. Flere af dem kan være svære at ændre på, men faktisk har AE tidligere vist, at det at bestå grundskolen har særlig vigtig betydning for, hvordan man senere klarer sig i uddannelsessystemet. Det gælder uanset social baggrund.

Den viden bør vi anvende. En stærkere folkeskole øger chancen for, at flere unge vil komme i gang med og fuldføre en uddannelse efterfølgende. En stærk folkeskole handler både om, at den prioriteres økonomisk, men det handler også om, at folkeskolen er en god skole for børn på tværs af social baggrund og interesser. I mange år har folkeskolen været meget boglig, men i regeringens folkeskoleudspil sættes en ny retning med større fokus på praktiske fag.

43.000 uden job eller uddannelse

Det praktiske fokus i udspillet er meget positivt for fremtidens unge, men det hjælper ikke de unge, der har forladt grundskolen. 43.000 unge mellem 15 og 24 år står aktuelt uden job og uddannelse, og hvis ingen unge skal efterlades uden fremtidsperspektiv, skal der også investeres i at hjælpe dem. Det handler om en indsats på tværs af beskæftigelse, uddannelse og sociale forhold.

Størstedelen af de unge uden job og uddannelse har forsøgt sig i uddannelsessystemet, men er faldet fra. Nogle unge har måske blot brug for lidt mere fleksible vilkår, for at de kan fuldføre en ungdomsuddannelse.

” *Størstedelen af de unge uden job og uddannelse har forsøgt sig i uddannelsessystemet, men er faldet fra*

Analysechef Emilie Agner Damm og chefanalytiker Troels Lund Jensen

Dette kunne man fra politisk hold imødekomme ved for eksempel at forbedre mulighederne for at tage en erhvervsuddannelse på nedsat tid og lette visitation til socialpædagogisk støtte. Andre unge er ikke umiddelbart parate til at starte på en ungdomsuddannelse og har brug for mere hjælp. I dag har kommunerne ansvaret for at kontakte unge under 18 år uden uddannelse og hjælpe dem videre mod uddannelse eller beskæftigelse. Dette ansvar skal kommunerne løfte mere og tidligere end i dag for at sikre, at unge ikke går så længe uden job og uddannelse.

FGU'en en god vej frem

For mange i denne gruppe kan den forberedende grunduddannelse, FGU"en, være et rigtig godt tilbud.

I dag visiteres man til FGU fra kommunen, men der er store kommunale forskelle på, hvor mange unge uden job og uddannelse, der starter på FGU. Vi ved, at tre ud af fire elever kommer godt videre i enten uddannelse eller job efter et FGU-forløb. FGU har dog været præget af økonomisk usikkerhed. En ny FGU-aftale styrker FGU"en og ændrer finansieringsmodellen, så kommunernes incitament til at henvise til FGU styrkes. Om det økonomiske løft er nok, må tiden vise.

Kombinerer man et løft af folkeskolen med en bedre ungeindsats i kommunerne og en styrket FGU, er der gode chancer for, at der fremover vil være færre unge uden fremtidsudsigter.